

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN
KVALITETSAVDELNINGEN
ENHETEN FÖR INSPEKTION

SID 1 (14)
2008-08-21

FÖRSKOLEINSPEKTÖRER
INGER LEFFLER
PIRKKO LEPORANTA MORLEY
BIRGITTA MAGNUSSON
MARJA SANDIN- WESTER

TEL 508 33 675
TEL 508 33 632
TEL 508 33 635
TEL 508 33 625

Rapport
från inspektion av
Midsommarkransens
förskoleenhet
14 jan – 7 feb 2008

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE	3
OMRÅDEN SOM OMFATTAS AV INSPEKTIONEN	4
BESKRIVNING AV FÖRSKOLENHETEN.....	5
<i>Organisation</i>	5
SAMMANFATTNING AV ENHETENS RESULTAT/ MÅLUPPFYLLELSE.....	7
Styrkor	7
Svagheter	7
Områden att utveckla.....	7
ENHETENS RESULTAT/MÅLUPPFYLLELSE	8
Systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap	8
<i>Målstyrning</i>	8
<i>Förutsättningar för planering</i>	8
<i>Kompetensutveckling</i>	9
Normer och värden	9
<i>Jämställdhet</i>	9
<i>Barn i behov av särskilt stöd</i>	10
<i>Likabehandlingsplan</i>	10
Utveckling och lärande.....	10
Barns inflytande.....	12
Förskola och hem.....	13
Samverkan med förskoleklass, skola och fritidshem.....	13
TILL SIST	14

UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE

Enheten för inspektion utvärderar den pedagogiska verksamheten och främjar barns, ungdomars och vuxnas lärande genom att

- granska måluppfyllelsen utifrån nationella och kommunala styrdokument
- kontrollera efterlevnaden av nationella och kommunala riktlinjer
- granska hur förskolan/ skolan utvärderar sin egen verksamhet
- ge rekommendationer om vad som bör förändras och utvecklas

Vi genomför vårt uppdrag genom att

- läsa material som förskolan/skolan ställer till förfogande och även material från andra källor (ex. från Skolverket)
- intervjua elever/barn, personal och skolläda. Vid granskningen av förskolors verksamhet intervjuas föräldrar i stället för barn.
- observera verksamheten

Inspektionen följs upp på olika sätt beroende på skolform.

I första hand granskar vi måluppfyllelsen, det vill säga att vi bildar oss en så heltäckande bild som möjligt av hur målen i styrdokumentet tolkas och förverkligas på förskolan/skolan. Vi gör detta utifrån en prioritering av mål från läroplaner och andra nationella styrdokument. Dessutom bedömer vi hur riktlinjerna i dessa styrdokument följs, liksom mål och riktlinjer i Stockholms stads skolplan.

Förutom detta granskar vi förskolans/skolans förmåga att själv utvärdera sin kvalitet för att förbättra verksamheten. I bedömningen av verksamhetens kvalitet utgår vi även från Skolverkets Allmänna råd om kvalitetsredovisning. Hög kvalitet innebär enligt Skolverkets och Myndigheten för skolutvecklings definition främst att verksamheten utmärks av att den väl:

- strävar mot och uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella (t.ex. skolplan, lokal arbetsplan och andra lokala planer)
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån de förutsättningar man har.¹

---

¹ Från Skolverkets och Myndigheten för skolutvecklings instrument "BRUK – för kvalitetsarbete i förskola och skola", s 8.

OMRÅDEN SOM OMFATTAS AV INSPEKTIONEN

Systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap

Detta område granskas främst utifrån Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning och Kvalitet i förskolan, Stockholms stads kvalitetsstrategi samt utifrån Läroplan för förskolan (Lpfö 98) och anvisningar gällande förskolan i budget 2008.

Normer och värden

Detta område granskas främst utifrån mål och riktlinjer i Läroplan för förskolan, anvisningar gällande förskolan i budget 2008, Skolverkets allmänna råd samt Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Utveckling och lärande

Detta område granskas främst utifrån mål och riktlinjer i Läroplan för förskolan, anvisningar gällande förskolan i budget 2008 och Skolverkets allmänna råd.

Barns inflytande

Detta område granskas främst utifrån mål och riktlinjer i Läroplan för förskolan och Skolverkets allmänna råd.

Förskola och hem

Detta område granskas främst utifrån riktlinjer i Läroplan för förskolan, anvisningar gällande förskolan i budget 2008 och Skolverkets allmänna råd.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Detta område granskas främst utifrån riktlinjer i Läroplan för förskolan, anvisningar gällande förskolan i budget 2008 och Skolverkets allmänna råd.

BESKRIVNING AV FÖRSKOLEENHETEN

Midsommarkransens förskoleområde är en kommunal enhet med nio förskolor i stadsdelen Hägersten- Liljeholmen. Organisationen är relativt nybildad och enheten består av en sammanslagning av förskolor som tidigare tillhört andra enheter. I enheten finns några av Stockholms äldsta förskolor och förskolor som startats så sent som 2006. Inspektionen omfattar samtliga nio förskolor med sammanlagt 31 barngrupper. Inspektionsrapporten sammanfattar hela enheten generellt men beskriver även områden där det finns skillnader mellan förskolorna.

Enhetens förskolor ligger i Midsommarkransen, alla med egna gårdar och med närhet till naturen. De flesta förskolorna har rymliga lokaler som är väl lämpade för förskoleverksamhet men vissa förskolor är trånga och inte så väl anpassade för antalet små barn som vistas där.

Organisation

Enheten leds av en rektor och tre biträdande rektorer som utgör enhetens ledningsgrupp och som arbetar som ett team. Förutom det övergripande ansvaret är rektor verksamhetsansvarig på två av förskolorna och biträdande rektorena verksamhetsansvariga för två till tre förskolor vardera. Enheten har en tydlig gemensam mötesstruktur, med långt gående delegation, som skapar delaktighet för alla medarbetare.

Varje förskola har en husledare som har tid avsatt för att organisera och fördela det dagliga arbetet och som träffas i ett nätverk tillsammans med rektor en gång i månaden. I varje barngrupp finns en arbetslagsledare, vanligen förskollärare, som har det pedagogiska ansvaret för verksamheten. Arbetslagsledarna träffar respektive verksamhetschef i husmöte varje vecka och deltar också i kvalitets- och utvecklingsgruppen i enheten.

Respektive förskola har morgonmöten, avdelningsmöten och arbetsplatsträffar. Alla arbetslag har, förutom delaktighet i olika nätverk, möjlighet att få pedagogisk handledning och stöd av sin verksamhetschef eller av en utomstående handledare. Fyra planerings- och utvärderingsdagar per år genomförs gemensamt inom enheten. All personal har tid i schemat för olika uppgifter utanför barngruppsarbetet. Tiden varierar utifrån de uppgifter man har men generellt har förskollärare med tid än övrig personal.

I tabellen nedan redovisas antalet barn och personal (i årsarbetare) på förskolan.

Förskola:	Avd.typ	Antal barn/avd	Antal heltids fskl el motsvarande*	Antal heltids bsk och övrig personal	Summa årsarbet.
Skogsgl. 56	1-3 år	14	2	0,79	2,79
	2-3 år	13	1	1	2
	4-5 år	13	1	0,88	1,88
Skogsgl. 68	1-3 år	10	-	2	2
	1-4 år	10	1	0,88	1,88
	1-3 år	10	1	0,88	1,88
Brandstegen	1-3 år	14	1,98	0,88	2,86
	1-3 år	15	1,85	0,88	2,75
	2-4 år	16	2	1	3
Smedjan	1-3 år	15	1,75	1	2,75
	4-6 år	19	2	0,25	2,25
Snickarlådan	1-3 år	15		2,8	2,8
	4-6 år	13		1,63	1,63
	4-6 år	13		2	2
LM- gården	1-3 år	14	1	2	3
	1-3 år	14	2	0,88	2,88
	3-4 år	17	1	2	3
	4 år	18	2	0,88	2,88
	4-5 år	20	1,75	0,88	2,63
Svanen	5-6 år	21	1	2	3
	1-3 år	14	2	0,88	2,88
	3-6 år	18	2	0,5	2,5
Rönneberga	2-3 år	14	1,75	1	2,75
	2-4 år	16	1,88	1	2,88
	4-5 år	14	1	1	2
	5-6 år	12	1,75		1,75
Svand. gdn	2-3 år	15	1	1,88	2,88
	3-5 år	17	2	0,88	2,88
	5 år	9	0,95		0,95
	6 år	17	1	1,75	2,75
Summa:		450	40,66	35,4	76, 06

* motsvarande = fritidspedagog eller lärare med examen från en statlig lärarutbildning mot de yngre åldrarna.

Övrig personal i årsarbetare.

Verksamhetsstöd 6,81   Kök 6,36   Lokalvård 4,81

Andel förskollärare: 53 %. Detta är högt i förhållande till staden i övrigt.

Barn per personal: 5, 9

SAMMANFATTNING AV ENHETENS RESULTAT/ MÅLUPPFYLLELSE

Vårt uppdrag som inspektörer är att granska och utvärdera förskolans resultat. Med resultat menar vi förskolans förmåga att sträva mot de nationella och kommunala målen samt efterleva de riktlinjer och krav som finns i styrdokumentet. Våra bedömningar presenteras utförligare under rubriken ENHETENS RESULTAT/MÅLUPPFYLLELSE.

Styrkor

Vår inspektion har visat att enheten utmärks av ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Tydligt ledarskap, målstyrning och gemensamt kopplade lokala styrdokument ger förutsättningar för ett systematiskt kvalitetsarbete.
- Kvalitetsredovisningen beskriver resultat, bedömer måluppfyllelse och har en analys av resultat.
- Kompetensutvecklingen stödjer de prioriterade utvecklingsområdena.
- Personalens respektfulla förhållningssätt stödjer barns empatiska och sociala utveckling.
- Personalens medvetenhet om språkets betydelse för barns utveckling och lärande.
- Enheten följer skriftligt upp tre av perspektiven i föräldrasamverkan.

Svagheter

Vår inspektion har visat att det finns vissa områden som enheten delvis brister i, bland annat följande:

- Organisationen på några av förskolorna begränsar barnens möjligheter att påverka sin vardag.
- En del av de pedagogiska miljöerna är inte utmanande och erbjuder begränsade möjligheter till eget utforskande och prövande.
- Den pedagogiska dokumentationen synliggör inte lärandeprocesser i barngrupperna och saknar perspektiv till uppföljning och utveckling av arbetssätt och innehåll

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl styrkor som svagheter, bör prioriteras:

- De pedagogiska miljöerna, framför allt för de yngsta barnen, bör utvecklas för att bjuda in barnen till eget utforskande i samverkan med varandra.
- Den pedagogiska dokumentationen bör bli ett verktyg för att synliggöra lärandeprocesserna i barngrupperna, ge bättre insyn för föräldrarna och bli ett verktyg i uppföljning av verksamhetens processer.
- Enheten bör konkretisera och utveckla sin utomhuspedagogiska verksamhet och inkludera den i sin planering och utvärdering.
- Enheten bör utveckla barns inflytande vidare.

ENHETENS RESULTAT/MÅLUPPFYLLELSE

Systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap

Målstyrning

Vi bedömer att Midsommarkransens förskoleområde har goda förutsättningar för ett systematiskt kvalitetsarbete med uttrycklig ledningsstruktur och organisation, vilket vi ser som en styrka. Tydligt ledarskap, dokumenterad ansvarsfördelning, länkade styrdokument och mötesforum som stödjer organisationen skapar delaktighet och strukturer för målstyrning. Det framgår klart att verksamheten på olika nivåer utgår ifrån läroplanens mål och intentioner.

Ledningen och personalen beskriver att det pedagogiska arbetet följs upp och utvärderas kontinuerligt både individuellt, i arbetslagen och i olika mötesgrupper. Ett gemensamt underlag, som utgår ifrån enhetens åtaganden, används av arbetslagen vid utvärdering. Där framgår även hur barnen gjorts delaktiga i kvalitetsarbetet genom samtal och intervjuer och hur föräldrarna erbjudits möjlighet att framföra synpunkter på vissa delar av verksamheten, både skriftligt och muntligt. Kvalitetsredovisningen, som dock är väl omfattande i sina beskrivningar, är självkritiskt analyserande. Analysen leder fram till prioriterade utvecklingsområden som för detta verksamhetsår är portfolio och pedagogisk dokumentation.

Ledningen tar, utifrån kvalitetsredovisningens resultat, fram ett förslag till verksamhetsplan som går på remiss till utvecklingsgrupperna och vidare till arbetslagen. Verksamhetsplan och förslag till budget kommuniceras på arbetsplatsträffar innan rektor fattar beslut. Verksamhetsplanen beskriver enhetens organisation med olika arbetsgrupper och mötesforum. Kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål konkretiseras på enhetsnivå med att i huvudsak beskriva arbetssätt och uppföljningsmetoder. Arbetslagen på respektive förskola arbetar med att, i lokala verksamhetsplaner, konkretisera på vilket sätt de ska omsätta enhetens åtaganden och hur de ska följa upp resultat.

Förutsättningar för planering

Vi bedömer att personalens tidsmässiga förutsättningar för planering och reflektion är goda på förskolorna. De tekniska och lokalmässiga förutsättningarna för planering och dokumentation bör dock förbättras på vissa av förskolorna. Detta särskilt med tanke på att enhetens prioriterade område är portfolio och dokumentation. All personal har tid avsatt för möten och varierande tid att tillgå för individuell planering och reflektion. Ledningen framhåller att den barnfria tiden i möjligaste mån skall vara schemalagd, vilket vi dock kunde se skiftade förskolor emellan.

Kompetensutveckling

Ledningen började sitt nya uppdrag med att göra en inventering av förskolors och medarbetares behov av kompetensutveckling genom enskilda samtal och verksamhetsanalys. Jämställdhet har varit ett prioriterat utvecklingsområde och portfolio/pedagogisk dokumentation är prioriterat i år. Vi bedömer att kompetensutvecklingen väl sammanfaller med enhetens åtaganden och utvecklingsområden. Ledningen framhöll att fortbildningen bör ske arbetslagsvis för att få genomslag i arbetet, samt att de själva handleder sina arbetslag vid behov. Även stadsdelen erbjuder föreläsningsserier. Viss personal framförde önskemål om mer individuellt anpassad kompetensutveckling medan andra ansåg att det finns en generös inställning även till individuella önskemål om fortbildningar. Arbetslagsledarna träffas i interna kvalitets- och utvecklingsgrupper som leds av två biträdande rektorer. Vi anser att den interna mötesstrukturen skapar förutsättningar för en lärande organisation.

Normer och värden

Enhetens värdegrund innebär att alla ska bli bemötta på lika villkor och att alla barn ska mötas av öppenhet, respekt och omsorg. Enligt verksamhetsplanen ska verksamheten fokusera på jämställdhet och barns inflytande över sin vardag och man åtar sig att stärka barns identitet och självkänsla. Ledningen arbetar med att ta fram en ledningsgruppsdeklaration som ytterligare ska förtydliga enhetens verksamhetsidé.

Värdegrunden diskuteras och formuleras i kvalitetsgruppen och personalen beskrev att man diskuterar det gemensamma förhållningssättet inom den egna förskolan och inom förskoleenheten. Man reflekterar och diskuterar kontinuerligt i olika forum kring den gemensamma barnsynen och ansåg att arbetet med likabehandlingsplanen var ytterligare en impuls till att diskutera värdegrundsfrågor. Personalen beskrev hur de tar hjälp av barnen för att skapa gruppkänsla och för att lösa konflikter i barngruppen. De anser att det är viktigt att visa barnen respekt och att förmedla till barnen att det är tillåtet att vara arg och att vi alla är olika.

Vi bedömer att personalen är medveten om sin roll som goda förebilder och att de kan beskriva sitt arbete med att synliggöra och uppmärksamma alla barn. Vi anser att personalens respektfulla förhållningssätt som stödjer barns empatiska och sociala utveckling är en styrka för verksamheten.

Jämställdhet

Enligt verksamhetsplanen ska enheten utveckla det påbörjade arbetet med jämställdhet. Personalen har fått kompetensutveckling inom området och diskussionen om hur flickor och pojkar ska få vidgade möjligheter pågår i arbetslagen. I samtal med personalen beskrev de att de diskuterar genusfrågor och

gav exempel på hur de ger pojkar och flickor lika förutsättningar. Till exempel försöker man ta hänsyn till ett genusperspektiv vid utformandet av miljöer och val av material. Efter samtal med de fyra personalgrupperna bedömer vi att man kommit olika långt i att forma sitt arbete med jämställdhetsfrågor. Vi bedömer att jämställdhetsarbetet bör vidareutvecklas och tydligare integreras i den gemensamma värdegrundsdiskussionen.

Barn i behov av särskilt stöd

Vi bedömer att enheten har en väl känd strategi för hur personalen ska gå till väga när de upptäcker att ett barn är i behov av särskilt stöd. Personalen diskuterar först i arbetslaget och i nästa steg med berörd verksamhetschef. Samtal förs med föräldrarna och vid behov kan förskolan få verksamhetsstöd. En handlingsplan upprättas för de barn som har resurstöd i samråd med föräldrar och följs upp regelbundet. Personalen har möjlighet att få handledning av specialpedagog. En möjlighet till samarbete finns även med BVC (Barnvårdcentral).

Likabehandlingsplan

Diskrimineringslagen (2006:67) ålägger förskola och skola från och med april 2006, att inte bara ingripa vid utan aktivt förebygga kränkande behandling. Förskolan är skyldig att upprätta en likabehandlingsplan som ska förankras hos personal och föräldrar och revideras årligen. Enheten har upprättat en likabehandlingsplan, som dock bör utvecklas vidare gällande föräldrarnas delaktighet i arbetet med likabehandlingsplanen.

Utveckling och lärande

Pedagogiskt innehåll och dess organisation

Förskoleenhetens verksamhetsplan anger tydliga mål för läroplanens (Lpfö98) målområde Utveckling och lärande. Personalen uttrycker en hög ambition gällande möjligheter för barnen att utveckla och lära sig utifrån sina egna förutsättningar.

Den pedagogiska verksamheten organiseras på vissa av förskolorna i grupper som alternerar med att vistas inom- eller utomhus. Denna fördelning har vissa av förskolorna valt av pedagogiska skäl och andra för att undvika att för många barn vistas samtidigt i lokalerna. Vår reflektion är att det finns en risk att detta har konsekvenser för barnens möjlighet att skapa lek och projekt som sträcker över längre tid och därmed deras möjligheter att påverkar sin vardag.

Vi bedömer att det finns orsak att noga beakta konsekvenserna av de stora barngrupperna som vissa av förskolorna har. Detta leder till konsekvenser för förutsättningar att erbjuda en god pedagogisk verksamhet enligt Lpfö98. Verksamheterna bör vara vaksamma, följa upp och utvärdera detta.

Barnen deltar dagligen i samling och regelbundet i olika grupper med rörelse, utevistelse/natur samt skapandeverksamhet. De teman och projekt som förskolorna arbetar med är begränsade men har dock en ambition att utgå ifrån barns intressen. Personalen framhöll vikten av att ge förutsättningar för barnens fria val och lek. De påpekade att lärande sker genom leken och att social förmåga övas i samspel, med stöd av närvarande vuxna

När det gäller förskolans mångkulturella uppdrag anser personalen att det är ett utvecklingsområde. Personalen från en av förskolorna kunde dock beskriva hur de synliggör, i samverkan med föräldrarna, den etniska mångfalden som finns i barngruppen. De erbjöd också möjligheter för barn från flera språkgrupper att få modersmålsstöd inom den ordinarie verksamheten. Vi anser att detta är en väl genomtänkt arbetsstrategi.

Vad gäller pedagogisk dokumentation gör vi samma bedömning som personalen att den är ett utvecklingsområde. Personalen beskrev att de använder dokumentationen för att synliggöra och skapa förutsättningar för barnen att se sig själva i verksamheten. Vi bedömer att den pedagogiska dokumentationen inte synliggör lärandeprocesser i gruppen och därmed får inte personalen syn på behoven av att utveckla det egna arbetssättet. Personalen har goda ambitioner med dokumentationen av det enskilda barnets lärande i portfolion. Detta arbete har påbörjats under hösten med att samla dokumentation av det enskilda barnets lärande i en pärm. Pärmarna har varierande karaktär och dokumentationsvärde. För det mesta är de lätt tillgängliga och tanken är att pärmarna synliggör barnets utveckling och lärande bl.a. i utvecklingssamtalen.

Lärandemiljö

Vid inspektionen kunde vi se att personalen är medveten om att miljön har stor betydelse för barns lärande. Dock anser vi att de pedagogiska miljöerna kan utvecklas vidare, då framförallt för de yngsta barnen, till att bli mer tillgängliga och mer utmanande. Detta för att skapa förutsättningar för ett mer utforskande arbetssätt som skulle utmana barnets lärande och utveckling vidare. Förskolorna i stort har låga bord och stolar på alla avdelningar och materialet utgår från barnens fysiska ålder. Material finns till viss del framme och plockas fram av personalen, när barnen så vill.

Verksamheterna i stort bör utveckla förutsättningar att inbjuda barnen till att spontant uttrycka sig på olika sätt med varierande material, för att uppfylla intentionerna i läroplanen. Verksamheterna bör även utveckla barnens möjlighet till avskildhet och lugn i den pedagogiska miljön. Vi såg goda exempel på pedagogiska miljöer på vissa småbarnsavdelningar.

Personalen framhöll att de ger utevistelsen stort utrymme, både utifrån hälsoaspekten och för att minska antalet barn i grupperna i inomhusaktiviteter. Vistelsen sker dels på förskolornas egna gårdar men även i de närliggande

grönområdena. Vissa av gårdarna är genomtänkta och intressanta och inbjuder barnen att bli engagerade i gemensam lek ute. Närheten till naturområden skapar goda förutsättningar för den planerade långa, dagliga utevistelsen. Med tanke på vissa grupperns långa utevistelser bedömer vi att personalen tydligare bör lyfta fram hur barns lärande utmanas under utevistelsen. Detta kunde beskrivas av personalen från några av förskolorna. Att utveckla det pedagogiska innehållet i utevistelsen är ett utvecklingsområde.

Språk och kommunikation samt logiskt tänkande

Ledningen uttryckte i intervjun och i styrdokumentet att arbetet med språkutveckling är ett av profilområdena. Personalen beskrev hur viktigt det är att vara närvarande för att lyssna och samtala med barnen. Vi kunde se att de har förmågan att fånga barnens intresse och få dem med till diskussioner, även de små barnen. Vi bedömer att personalen har en medveten ambition att stödja barnens språk och kommunikation. I detta arbete har personalen en mycket central roll och de erbjuder barnen situationer där det finns utrymme för samtal, vilket vi ser som styrka.

Förskolorna erbjuder material och möjligheter för barnens språkstimulans, även material som uppmuntrar till skriftspråk. Siffror, mängd och annat material som utvecklar det matematiska tänkande, var dock mindre tillgängligt på de flesta av avdelningarna. Barnens möjligheter att pröva, konstruera och experimentera självständigt var delvis begränsade, speciellt i småbarnsgrupperna. Däremot erbjuds material för bygg och konstruktion på alla avdelningar med tydlig placering.

Natur och miljö

Personalen bedömer att de ger barnen goda förutsättningar för att förstå kopplingen mellan naturen och människans påverkan. De besöker naturen och talar om den med barnen. De flesta av förskolorna är utrustade med återvinningsstationer för att erbjuda barnen möjlighet att delta i det ekologiska arbetet. Ambitionen är tydlig, att skapa koppling till människans agerande och hur naturen kan skyddas. Detta är ett område som är under pågående utveckling inom enheten.

Barns inflytande

Enligt verksamhetsplanen ska enheten utveckla det påbörjade arbetet med att ge barn inflytande över sin vardag. Personalen beskrev att de hjälper barnen att göra egna val och att ta konsekvenserna av det och gav många exempel på när och hur barnen kan påverka och ta ansvar. De anser att barn är kompetenta när de får möjlighet till det.

Den pedagogiska miljön är delvis tillgänglig och barnen kan inom vissa gränser välja aktiviteter. Vi bedömer att personalen har ambitionen att ge barnen inflytande

och ansvar men vi anser dock att det finns delar i verksamheten som är relativt detaljstyrda vilket begränsar barnens möjligheter att påverka sin vardag. Vi bedömer att personalen bör diskutera hur barnen ska få möjlighet till fördjupat inflytande över sin vardag och sitt lärande. Barnen bör också göras medvetna om vad deras inflytande har lett fram till. Detta är ett utvecklingsområde för enheten. Några avdelningar har utvecklat en miljö som ger förutsättningar för barnen att få inflytande.

Förskola och hem

Vi bedömer att enheten har väl utarbetade och dokumenterade strategier för inskolning av nya barn samt att man bjuder in föräldrarna till samverkan och att delta i verksamheten. Personal och ledning beskriver den "föräldraaktiva inskolningen" som ett naturligt sätt att ge föräldrarna insyn och kunskap om barnets dag på förskolan. Föräldramöten årsvis och samkväm av olika karaktär återkommer i verksamheterna. Fortlöpande information om verksamhetens pedagogiska innehåll sker muntligt i den dagliga kontakten men också genom anslagstavlor och månadsbrev. Några föräldrar uttryckte en önskan om att få mer information om verksamheten. Ledningen beskriver ett lågt intresse hos föräldrarna för förskoleråd, dock inbjuder man till en nystart av dessa på respektive förskola under våren.

Förskolorna erbjuder föräldrarna minst ett utvecklingssamtal per år där man gemensamt går igenom barnets trivsel på förskolan och tar tillvara föräldrarnas syn på verksamheten. Ett gemensamt underlag för samtalen finns för hela enhetens förskolor samt frågeunderlag till föräldrarna innan samtalet. Barnets portfolio finns med i samtalet för att åskådliggöra förskolans arbete. Föräldrarna ges möjlighet att skriftligen utvärdera tre områden; inskolning, utvecklingssamtal och föräldramöte. Resultat används vid utvärderingen av verksamheten.

I samtal med föräldrarepresentanter framkom att de är nöjda med verksamheten, särskilt med personalens bemötande och kompetens och att eventuella synpunkter behandlas snabbt. En viss oro framhölls dock för de utökade barngrupperna .

Samverkan med förskoleklass, skola och fritidshem

Enheten lämnar barn till ett flertal närliggande skolor. Vi bedömer att enheten har en plan för hur samverkan och överlämnande av barn mellan förskolorna och de två fristående skolornas verksamheter ska ske. Närliggande kommunala skolorna har tackat nej till samverkan om övergång. Detta ser vi som problematiskt. Verksamhetsplanen beskriver ambitioner med att arbeta fram rutiner för övergången med åtagande och arbetssätt samt att arbetet ska följas upp 2009. En övergripande arbetsgrupp, där två av enhetens biträdande rektorer deltar, arbetar

med att ta fram en handlingsplan som ska beskriva strategier för samverkan och övergång. Endast två av områdets enskilt drivna skolor ingår i arbetsgruppen.

Förskolorna lämnar barnets portfolio till föräldrarna då de slutar förskolan. Utifrån våra intervjuer framgår att överlämnandet i dagsläget sker på varierande sätt. Olika skolor har olika rutiner. Enligt ledningen planeras dock övergången för barn i behov av särskilt stöd i god tid och med föräldrarnas medverkan. ”Alla föräldrar skall uppmuntras till att delta i överlämnandesamtal och ingen information får lämnas mellan verksamheterna utan föräldrarnas medgivande. Dokumentationen ska omfatta vad förskolan arbetat med, barnets behov och lärande”, enligt stadens intentioner.

TILL SIST

Midsommarkransens förskolor har en verksamhet där personal och ledning visar stort intresse för sitt uppdrag och med engagemang arbetar med att utveckla den vidare. Ledningen presenterade en organisation som, enligt vår bedömning, ger förutsättningar för målstyrning, delaktighet och ett gemensamt förhållningssätt. Detta ger möjlighet till inflytande och skapar en intern organisation för enhetens utvecklingsarbete. Ytterligare en god förutsättning för verksamhetens utveckling är den höga andelen förskollärare.

Vi upplevde öppna och respektfulla relationer mellan barn och personal samt nöjda föräldrar vilket skapar trygghet och en god grund för en bra pedagogisk verksamhet. Vi såg en viss variation mellan förskolorna inom flera pedagogiska områden, bland annat lärandemiljöer och barns inflytande. Den personal vi samtalade med angav några utvecklingsområden, exempelvis det mångkulturella uppdraget och pedagogisk dokumentation.

Vi bedömer att enheten, med sin tydliga ledningsfunktion, har goda förutsättningar för ett medvetet utvecklingsarbete.

Stockholm 2008-03-11

Inger Leffler , rapportansvarig

Pirkko Leporanta Morley

Birgitta Magnusson

Marja Sandin Wester